

Ćwiczenia logopedyczne

Głoski k, g, t, d

Ćwiczenia wstępne:

Na początek musimy wykonać wiele ćwiczeń, które **przygotują język do cofania się wgłąb jamy ustnej** i uwrażliwią u dziecka właśnie to miejsce w buzi. Tak więc:

- Otwieramy buzię szeroko. Wdychamy powietrze nosem, a wydychamy ustami, cały czas mając buzię szeroko otwartą. Czujecie jak język przykleja się do podniebienia miękkiego? Super!
- Przy szeroko otwartej buzi głośno i wyraźnie mówimy HA HA HA HA.
- Otwieramy buzię i “ziewamy”.
- Czubkiem języka dociskamy mocno do dolnych ząbków jedynek.
- Dodatkowo warto pić mocno zagęszczone soki przez rurkę (język musi wtedy mocno “dociskać się” do podniebienia).
- “Chuchamy” na dłonie jakby nam było bardzo zimno.

Te ćwiczenia wstępne poćwiczcie tak długo, aż będą Wam bez problemu wychodzić. Kiedy to już się uda, to wtedy zaczynamy wywoływać głoskę [k]([g]wywołuje się w identyczny sposób):

1. **Pokazujemy dziecku** w jaki sposób nam udaje się wypowiedzieć KA/GA – otwieramy buzię, mówimy KA KO KU/ GA GO GU, pokazujemy dziecku, że czubek naszego języka spoczywa za dolnymi jedynekami, a jego środkowa część dotyka gardła głęboko w buzi.
2. Teraz prosimy dziecko, aby spróbowało wypowiedzieć AKA OKO UKU EKE YKY z głową mocno odchylną do tyłu.
3. Jeśli to się nie udaje, próbujemy na leżąco – dziecko kładzie się na sofie, a głowę odchyła mocno do tyłu.
4. Kolejnym sposobem jest drewniana szpatułka (kupicie takie w każdej aptece) – prosimy dziecko, aby ułożyło czubek języka za dolnymi jedynekami. Teraz “łapiemy” go szpatułką i przytrzymujemy, aby nie podniósł się do góry. Dziecko próbuje wypowiedzieć AKA OKO UKU EKE YKY .
5. Zamiast szpatułki, Maluch sam może przytrzymywać sobie koniec języka za dolnymi zębami palcem wskazującym.

6. Możemy także spróbować wywołać [k] na przedłużonym [h]– hhhhhhhhhhhaka.
7. Kiedy to wszystko nam się już uda, przechodzimy do KA KO KU KE KY.
8. Na koniec AK OK UK EK IK YK.
9. Kiedy utrwalamy głoski, ćwiczymy kolejno wyrazy mające głoskę w nagłosie, śródgłosie, a na końcu w wygłosie. Dopiero wtedy wprowadzamy zbitki spółgłoskowe.

W taki sam sposób pracujemy nad głoską [g], z tym, że nie wywołujemy jej w wygłosie (ćwiczymy tylko **AGA OGO UGU EGE YGY a następnie GA GO GU GE GI GY**),

ATA OTO UGU ETE YTY a następnie TA TO TU TE TI TY),

ADA ODO UDU EDE YDY a następnie DA DO DU DE DI DY).

Ćwiczenia do wykonywania:

1. nawoływania i okrzyki:

- hej, hej
- hop, hop,
- hej ho, hej ho,
- ho ho ho,
- hip hip, hura,
- buch, bach,
- echo, echo.

2. imitowanie śmiechu:

- dziadka - he, he,
- taty - ho, ho,
- mamy - ha, ha,
- dziewczynki - hi, hi.

3. zabawy w chuchanie na:

- zmarznięte ręce,
- oszronioną szybę,
- lustro, by zaparowała jego powierzchnia.

Wyrazy do wymawiania - k

TUKAN INDYK PELIKAN KACZKA ŚLIMAK KOJOT MRÓWKOJAD
KANGUR PAJĄK WIEWIÓRKA WILK MYSZKA MAŁPKA KONIK MORSKI
KRAB RAK KOALA MRÓWKA BIEDRONKA KOŃ KOGUT KOT BYK
PIŁKA OŁÓWEK ŁAWKA WALIZKA FLOKS MAK KUCHARZ WAŁEK
DZBANEK SZKLANKA SKRZYPCE OKNO KRZESŁO

Poniżej zbiór zagadek zawierających w rozwiązaniu głoskę [g] w nagłosie.

1. Gdy sucha, to się złamie,
Na ziemię upadnie,
A zdrowa listkami
pokrywa się ładnie. [gałąź]

2. Kołują po niebie
Wianuszkami srebrzystym.
Choć nie listonosze –
Czasem noszą listy. [gołębie]

3. W chmurach szczyty,
A niżej przełęcz i hale.
Mieszkają tam kozice,
Echo i górale. [góry]

4. W piórniku cichutko
Ta „myszka” siedzi,
Nie ma ręki ani nóżki,
Ołówkowe ściera dróżki. [gumka]

5. Ten przedmiot nieduży
Od dawna ci służy,
Z dziurką – koleżanką
Zapną ci ubranko. [guzik]

6. Jeśli dzisiaj ją kupicie,
To się z niej dowiecie,
Co się wydarzyło
W Polsce i na świecie. [gazeta]

7. Dziurki w niej, jak w serze.
Żyła w morzu na dnie.
Do wanny ją bierzesz,
Bo umie myć ładnie. [gąbka]

8. Tłuściutka i wspaniała
Kroczy jak dama biała.
Piórami, miękkim puchem okryta.
Jednak jest głupia i kwita. [gęś]

9. Co buduje każdy ptak,
By chować pisklęta,
A tylko kukułka wcale
O tym nie pamięta? [gniazdo]

10. Stoi na kuchence,
Z ognia nie ucieka.
Da ci talerz zupy,
Albo kubek mleka. [garnek]

11. Na patyku zębów rządów,
Znają je na pewno dzieci.
Służą do równania grządek
I do uprzątnięcia śmieci. [grabie]

12. Zielone kuleczki
W strąku sobie drzemią.
Jak latem dojrzeją,
Ludzie chętnie je zjedzą. [groszek]

13. Ma kształt żarówki,
Lecz wcale nie świeci,
Gdy jest dojrzała,
Zjadają ją dzieci. [gruszka]

14. Kiedy już umyłeś głowę
I wytarłeś jak należy,
On swe zęby plastikowe
Do czupryny twojej szczyrzy.
[grzebień]

15. W ekwipunku niemowlaka
Obok smoczka i śliniaka
Jest zabawka bardzo tania:
Takie coś do potrząśnięcia. [grzechotka]

16. Wśród igliwia
Rośnie sobie.
Brązowy kapelusz
Nosi na głowie. [grzyb]

Głoska t, d

Wymyślamy dowolne zestawy wyrazów z z na początku, w środku, na końcu:

Tomasz, młotek, kot

dama. moda rad

[d] – [t]

data – tata
dama – tama
dam – tam
dom – tom
dym – tym
drut – trud
dratwa – tratwa
daję – taję
Darka (D.lp.) – tarka
dalia – talia
drutu – trutu, tu, tu
kody – koty
lada – lata
z wiadrem – z wiatrem
wada – wata
młody – młoty
moda – mota
lody – loty
wydrę – wytrę
wydrze – wytrze
łada – lata

17. Są ich miliony
I bezchmurną nocą,
Wysoko nad nami,
Na niebie się złocą. [gwiazdy]

[g] – [k]

góra – kura
felga – Felka
gratka – kratka
(na) ogonie – okonie
golarz – kolarz
Gocha – kocha
gul, gul – kul (D.lmn)
gary – kary
goła – koła
gole – kole (prawda w oczy)
gości (B.lmn) – kości
gula – kula
Gapcia – kaptcia (B.lp)
w głębi – kłębi się
graty – kraty
goi się – koi (ból)
górnik – kurnik
gapa – kapa
głaszczę – klaszczę